

Poznań, dnia 13 maja 2021 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.305.2021.7

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXVII/235/2021 Rady Gminy Kaźmierz z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania uczniom Nagrody Wójta Gminy Kaźmierz ze środków Gminy Kaźmierz – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Uchwała nr XXVII/235/2021 Rady Gminy Kaźmierz w sprawie warunków i trybu przyznawania uczniom Nagrody Wójta Gminy Kaźmierz ze środków Gminy Kaźmierz (zwana dalej „uchwałą”) została podjęta na sesji w dniu 12 kwietnia 2021 r. Jako podstawę prawną uchwały powołano: „art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378)”.

Uchwałę doręczono Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 13 kwietnia 2021 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Kaźmierz ustaliła „Regulamin przyznawania Nagrody Wójta Gminy Kaźmierz”, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały (zwany dalej „regulaminem”) oraz „Wniosek o przyznanie Nagrody Wójta Gminy Kaźmierz” stanowiący załącznik nr 1 do regulaminu (zwany dalej „wzorem wniosku”).

Zgodnie z art. 90t ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4), jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. W świetle natomiast ust. 4 omawianego przepisu, w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W § 7 ust. 1 regulaminu zapisano: „Nagrodę Wójta Gminy Kaźmierz na podstawie udokumentowanych wniosków przyznaje Wójt Gminy Kaźmierz po zaopiniowaniu przez komisję powołaną do spraw przyznawania nagród przez Wójta Gminy w danym roku szkolnym”. Stosownie do § 7 ust. 4 regulaminu: „Opinia komisji nie jest wiążąca dla Wójta Gminy, który podejmuje decyzję o ilości i wysokości nagród. Decyzja Wójta jest ostateczna”. W § 8 regulaminu rada postanowiła, że: „Nagrodę wypłaca się jednorazowo w wysokości nie wyższej niż 500 zł po zakończeniu II półrocza roku szkolnego, w którym uczeń spełnił warunek określony w § 5 regulaminu ze środków budżetu gminy na konto podane przez rodziców lub opiekunów prawnych”.

Zdaniem organu nadzoru, uchwalając przytoczone zapisy regulaminu, rada nie wypełniła w sposób prawidłowy delegacji ustawowej wynikającej z treści art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Na mocy tego przepisu rada została zobligowana przez ustawodawcę do określenia m. in. zakresu pomocy udzielanej dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. W przedmiotowej zaś uchwale rada nie określiła w sposób konkretny zakresu tej pomocy (tj. wysokości nagród). Rada ustaliła wysokość nagród poprzez użycie zwrotu: „w wysokości nie wyższej niż 500 zł” (§ 8 regulaminu), jednocześnie nie wskazując kryteriów jakie będą ostatecznie brane pod uwagę przy różnicowaniu jego wysokości. Tym samym kwestię tę pozostawiono w gestii organu wykonawczego, który został również uprawniony na mocy § 7 ust. 4 regulaminu do podejmowania decyzji, co do ostatecznej wysokości przyznanej nagrody. W uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1061/18, stwierdzono: „[...] kompetencja dotycząca określania wysokości stypendiów przysługuje Radzie. To Rada jak wynika z treści art. 90t ust. 4 u.s.o. określa »formy i zakres tej pomocy«. W ocenie Sądu, zatem to Rada ustala czy będzie to pomoc pieniężna czy rzeczowa oraz jej zakres pod pojęciem, którego bez wątplenia znajduje się wysokość pomocy pieniężnej. Zatem w zaskarżonej uchwale brak określenia zakresu przyznawanej pomocy tj. wysokości stypendium przy jednoczesnym scedowaniu tej kompetencji na organ wykonawczy [...] stanowi naruszenie prawa. W ocenie Sądu przepis art. 90t ust. 4 nie przyznaje organowi wykonawczemu gminy kompetencji do określenia wysokości stypendiów”.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ nadzoru stwierdza, że omawiana wada przesądza o niewypełnieniu delegacji ustawowej wynikającej z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty i tym samym skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego, organ nadzoru wskazuje również na pozostałe wady prawne, którymi obarczona została oceniana uchwała.

W § 2 zdaniu drugim uchwały zapisano: „Nagrody zostaną przyznane 40 uczniom uczęszczającym do szkół podstawowych na terenie Gminy Kaźmierz, którzy uzyskają największą ilość punktów, a ich postawa, aktywność społeczna oraz stosunek do obowiązków szkolnych będą poprawne”. Stosownie do § 5 regulaminu: „Nagrodę przyznaje się za rok szkolny, w którym uczeń spełnił warunek uzyskania minimum 100 pkt., a jego postawa, aktywność społeczna oraz stosunek do obowiązków szkolnych są poprawne”. W pkt 4 wzoru wniosku zawarto natomiast wymóg podania informacji określonych jako: „Postawa, aktywność społeczna i stosunek do obowiązków szkolnych”.

W świetle uregulowań art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, jedynym dopuszczalnym kryterium przyznania pomocy na wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży są uzdolnienia dzieci i młodzieży. Zatem takim kryterium może być średnia uzyskanych ocen, uzyskanie

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

określonego miejsca na zawodach sportowych, konkursach artystycznych lub olimpiadach przedmiotowych. Rada nie może natomiast wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, m.in. związanych z oceną zachowania. Powyższy pogląd podzielono w uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 207/16: „[...] nie można uzależniać przyznania pomocy od oceny zachowania. Regulamin, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Przepis art. 90t ust. 1 u.s.o. nie wskazuje na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów. Jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Szczegółowe warunki udzielania stypendium powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych [kryteriów], niż określone w ustawie [...]”. Stanowisko to zostało zaprezentowane również w wyrokach WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1061/18 oraz z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 322/19.

Zdaniem organu nadzoru, przytoczonych zapisów uchwały i regulaminu oraz cytowanego elementu wzoru wniosku nie można uznać za prawidłową realizację kompetencji przyznanej radzie gminy mocą art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, ponieważ wprowadzają one w sposób nieuprawniony kryteria „postawy”, „aktywności społecznej” oraz „stosunku do obowiązków szkolnych”, które nie mieszczą się w delegacji ustawowej.

Na marginesie organ nadzoru zwraca uwagę na błędnie przytoczony publikator ustawy o systemie oświaty („Dz. U. z 2020 r. poz. 1327”) – w chwili podejmowania uchwały obowiązywał tekst jednolity ww. ustawy z dnia 18 czerwca 2020 r., ogłoszony w dniu 31 lipca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327) i zmieniony ustawą z dnia 19 listopada 2020 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 4), a zatem w chwili podejmowania uchwały obowiązywał publikator: Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Kaźmierz
Wójt Gminy Kaźmierz